

BIG

BROTTSFÖREBYGGARNA I GÄVLE

VERKSAMHETS- PLAN 2026

VERKSAMHETSPLAN 2026

Brottsförebyggarna i Gävle (BIG) utgår i sitt arbete från att olika former av destruktivt beteende, från barn och ungdomars sida, bottnar i att de inte fått eller får sina grundläggande sociala behov tillfredsställda.

Det mest framgångsrika sättet att förebygga missbruk, kriminalitet, social utslagning och utanförskap är att stärka individen genom ett främjande arbete som syftar till att höja dennes självkänsla, självkännedom och förmåga att i samspel med andra forma sitt eget liv utifrån egna förutsättningar och idéer. Det sker genom skapandet av mötesplatser där det finns möjlighet att bygga positiva relationer med vuxna och jämnåriga.

Ledord för all vår verksamhet är:
en gemensam värdegrund
samverkan
helhetssyn
långsiktighet

Arbetsätt

Vår roll är att i första hand stödja de vuxna som i olika sammanhang möter barn och ungdomar till och med gymnasieåldern. Detta genom att utveckla och stärka deras kompetens och medverka till att skapa arenor för samarbete.

BIG skall alltså vara ett stöd till ordinarie verksamhet när den genomför olika insatser, dvs. inte gå in och ta över, då detta oftast är kontraproduktivt. Våra insatser kan rikta sig till föräldrar, personal från förskolan, skolan, fritidsgårdarna, polisen, socialtjänsten, föreningsledare, ledare inom idrottsrörelsen, vuxenvandrargrupper m fl.

Arbetsmetoder:

utbildning
samverkan
information
konsultation
coachning
omvärldsbevakning samt att förmedla forskningsresultat

Vision

Gävle ska vara en trygg och inkluderande kommun för samtliga barn och ungdomar att växa upp i.

Styrdokument

BIG:s mål vilar på de värden som kommer till uttryck i FN:s [barnkonvention](#), de olika nämndernas mål, uppdrag och styrdokument, skolans olika [läroplaner](#) och [lagar](#), [diskrimineringslagen](#) samt de nationella [folkhälsomålen](#) och Riksidrottsförbundets styrdokument "[Idrotten vill](#)".

Mål

De övergripande målen med BIG:s insatser är att tillfredsställa barns och ungdomars behov av att bli sedda, hörda och bekräftade, men också av att finnas i ett sammanhang och möta gränser.

De kortsiktiga målen formuleras utifrån de olika insatser vi gör.

Uppföljning

Verksamheten följs upp vid BIG-gruppens och ledningsgruppens möten.

Utvärdering

I huvudsak så är det BIG:s stöd till den ordinarie verksamheten och hur värdefullt man upplever det stödet som kan utvärderas när vi utvärderar BIG:s insatser. Den ordinarie verksamheten har i sin tur ansvar för att utvärdera sina egna insatser. För BIG är givetvis utfallet av dessa utvärderingar intressant att förhålla sig till och kan vara vägledande för nya insatser riktade till verksamheten.

Ekonomi

Verksamheten finansieras av styrning och stöd samt samtliga huvudmän.

Organisation och ledningsgrupp

- Anna-Karin Wågberg Sperring, Styrning och stöd Gävle, ordförande.
- Pernilla Dalborg, Enheten för social hållbarhet.
- Jens Gagge, Styrning och stöd Gävle, Säkerhetsenheten.
- Tobias Hansson, Polisen Gävle.
- Nanny Hörnqvist, gruppleddare BIG.
- Marie Olsson, Utbildning Gävle.
- Anders Stenberg, Polisen Gävle.
- Camilla Vallgren, Välfärd Gävle.
- Linda Williams Mattsson, Livsmiljö Gävle.

BIG är en del Gävle kommuns brottsförebyggande arbete.

Figur 1 föreställer BIGs arbetsgrupp.

Personal från vänster

- Jonas Norström Pettersson, Livsmiljö Gävle.
- Stephan Gusenleitner, Livsmiljö Gävle
- Anna-Karin Eriksson, Utbildning Gävle
- Nanny Hörnqvist, gruppleddare, Välfärd Gävle.

TRYGGARE SKOLA

Trygghetsarbetet inom förskolan och skolan

Figur 2 föreställer lekande, skrattande barn.

Det övergripande målet med trygghetsarbetet är att skapa trygga och goda lärandemiljöer. Tyngdpunkten ligger på främjande och förebyggande insatser. BIG fortsätter att stödja skolor och förskolor i deras arbete med att

främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, vilket är en del av trygghetsarbetet.

BIG skall verka för att chefer och andra befattningshavare inom förskolan och skolan formulerar sitt behov av stöd. BIG genomför därefter olika stödinsatser.

Alla chefer har möjlighet att få personligt stöd i trygghetsarbetet. Vi har ett coachande förhållningssätt vid dessa insatser.

Vi sprider forskningsresultat och annat material, som berör värdegrundsfrågorna, till chefer och personal.

Gävlemodellen - skolans arbete mot mobbning

Figur 3 föreställer ett barn som sitter med ryggen mot en vägg med uppdregna knän och nedsänkt huvud.

Syftet med Gävlemodellen (GM) är att förena forskningsresultat med de krav som ställs på verksamheten i skollagen, diskrimineringslagen och läroplanen.

GM är inte ett färdigt program, utan respektive skolas insatser utgår från den egna skolans förutsättningar och aktuella behov.

GM är ett samarbete mellan Utbildning Gävle (UG), BIG och Högskolan i Gävle (HIG).

Genom gemensamma praktisknära forskningsansatser fortsätter vi utveckla samarbetet med HIG. Under 2026 kommer en licentiatkandidat tillsättas och kopplas till GM.

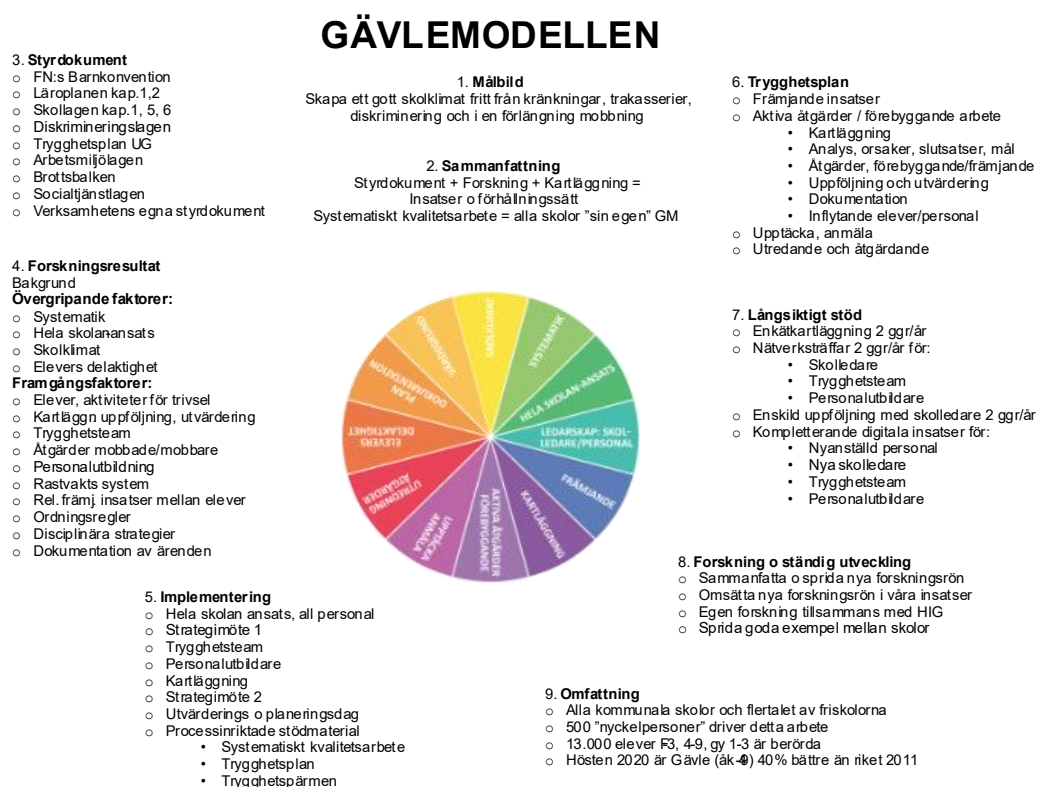
Vi fortsätter med kontinuerligt stöd till och fortbildning av grund- och gymnasieskolans personal.

Insatser riktade till grundskolan och gymnasieskolan:

- Vi bjuder in skolledarna två gånger per läsår för enskild uppföljning av arbetet på den egna enheten. Vi använder oss av en modell med självskattning och reflektion.
- Utifrån verksamhetens behov kan vi skapa specialanpassade insatser.
- BIG förser Trygghetsteam, Personalutbildarna och skolledarna fortlöpande med nya forskningsrön och material mm.
- BIG kommer att genomföra ett antal nätverksträffar för skolledare, Trygghetsteam och Personalutbildare. Träffarnas syfte är erfarenhetsutbyte och kunskapspåfyllnad.
- Vid varje terminsstart genomför vi introduktionsutbildningar för nyanställda skolledare.
- Vid varje terminsstart genomför vi introduktionsutbildningar för nyanställd personal.
- Vid varje terminsstart genomför vi kompletterande utbildningar för de nya personer som skall verka som Personalutbildare.
- Vid varje terminsstart genomför vi kompletterande utbildningar för de nya personer som skall ingå i skolornas Trygghetsteam.
- Skolor som upplever att de behöver ett omtag och ny fart i sitt trygghetsarbete erbjuds stöd för att komma vidare genom en HELA skolan ansats.
- För att stödja skolorna med en bra kartläggning så har vi omarbetat Skolverkets enkätundersökning. Samtliga elever i grundskolan, ca 12 000, kommer att genomföra kartlägg-

ningen v.12 och v.42. Resultatet från kartläggningen bildar underlag för vilka insatser som respektive skola skall genomföra. Gymnasieskolorna administrerar själva sina kartläggningar.

- I samarbete med Bo-Erik Simonsson, kvalitetsutvecklare vid Utbildning Gävle, kommer vi i samband med att enkätresultaten presenteras erbjuda personalen stöd i hur man kan tolka resultatet.

Figur 4 föreställer Gävlemodellens struktur och olika insatser.

Främjande arbete med ett normmedvetet perspektiv

Figur 5 föreställer ett fält fullt av blommor i olika färger som ser ut som en regnbåge.

BIG erbjuder skolpersonal en utbildning och material som ger verktyg för hur man kan arbeta med främjande insatser och ett normmedvetet perspektiv i skolan.

Främjande arbete syftar till att skapa en skola där alla elever kan växa, trivas och utvecklas, d.v.s. en skola med ett gott skolklimat.

Ett normmedvetet förhållningssätt innebär att aktivt synliggöra, ifrågasätta och problematisera osynliga normer och maktstrukturer i samhället och i vår vardag för att motverka begränsningar och skapa ett mer jämlikt, inkluderande och öppet bemötande och arbets- eller lärmiljö.

Barn och ungas liv på nätet

Figur 6 föreställer skärmen på en mobiltelefon med ett antal olika appar för sociala medier t.ex. Facebook, Snap Chat och Tiktok.

- BIG erbjuder utbildning och information till föräldrar i frågor som handlar om barn och ungas liv på nätet. Utbildningen sker på respektive förskole- och skolenhet.
- Vi erbjuder ett årskursanpassade arbetsmaterial som handlar om hur skolan kan arbeta med att förebygga kränkningar på nätet.
- I samverkan med förebyggandeenhetens fältgrupp erbjuder BIG en inspelad föreläsning för skolpersonal som vill kompetensutveckla sig i ämnet "Barn och ungas utsatthet för sexualbrott på nätet". Till utbildningen finns även ett material för att arbeta med eleverna i klassrummet utifrån samma tema.

Elevrådsutbildning och nätverk för elevrådsansvariga

- Vi kommer i början av höstterminen erbjuda en uppstartsutbildning till alla elevråd på mellan och högstadiet.
- Vi kommer att organisera nätverksträffar för kunskapspåfyllning och erfarenhetsutbyte mellan de vuxna som stödjer skolornas elevråd.

Orosamtal med vårdnadshavare

Figur 7 föreställer en nalle som sitter ensam på en lerig väg och tittar bort i fjärran.

BIG kommer i samverkan med Familjestödet på socialtjänsten bjuda in personal från skola och förskola till utbildningen "Tala om oron". Utbildningen syftar till att ge redskap för hur man talar med vårdnadshavare när man känner oro för deras barn. Syftet är också att ge en fördjupad kunskap om anmälningsplikten och socialtjänstens stödinsatser. Utbildningen går även att få anpassad utifrån sin egen förskole-/skolenhet.

Trygghetsarbete i förskolan

Vi kommer att erbjuda olika utbildningsinsatser som syftar till att ge stöd i förskolornas trygghetsarbete. Det kan handla om förebyggande arbete mot kränkningar och diskriminering, normutmanande arbetssätt och anknytning i förskolan.

- Vi kommer under året att erbjuda ny personal i förskolan utbildningsinsatsen, "Trygg i förskolan", en HELA- förskolan ansats liknande den inom Gävlemodellen, som riktas till all personal i de kommunala förskolorna.
- Vi bjuder in rektorer och biträdande rektorer två gånger per läsår för enskild uppföljning av arbetet på de egna förskolorna. Vi använder oss av en modell med självskattning och reflektion.

Gruppstärkande arbete i skolan

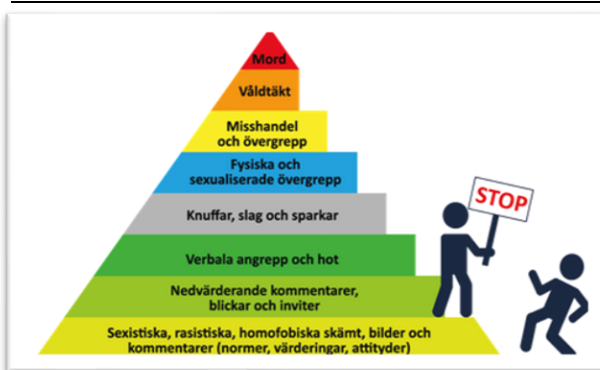
BIG kommer att erbjuda en utbildning för skolpersonal som syftar till att stärka trygghet, tillit och samarbete i elevgrupper.

Utbildningsdagen bygger på teori om grupputveckling och på praktiska övningar som kan användas i t.ex. klassrum, skolgård eller gymnastiksal.

Figur 8 föreställer fyra tecknade figurer som håller i varsin pusselbit, vilken sitter ihop med de andras bitar.

Våldsprevention

Figur 9 föreställer en våldspyramid, dvs en beskrivning av våldets olika delar och dess möjliga utveckling om ingen säger stopp.

Våld tar sig många uttryck och former, bland annat i form av kränkningar, jargong och skojbråk. Det börjar ofta med sådant som vi inte direkt uppfattar som våld utan som på grund av normer och förväntningar har normaliserats.

Forskning visar att våld

går att förebygga och vi vill arbeta för att våld aldrig uppstår.

- BIG kommer att erbjuda utbildning för skolpersonal i det våldsförebyggande programmet Mentorerna i våldsprevention, (MVP). Programmet bygger på utbildning och dialog med elever i frågor som rör, våld, genus och åskådarperspektiv. MVP är anpassat för mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet.
- Vi kommer att arrangera en nätverksträff för de som utbildat sig i MVP. Syftet är att erbjuda både kompetenspåfyllning och möjlighet att utbyta erfarenheter med andra som arbetar med de våldsförebyggande programmen i kommunen.

- Vi kommer fortsätta vår pilotsatsning för att införa det våldsförebyggande stödmaterialet "Tåget" i åk f-3 på fem skolor i kommunen. Ambitionen är att sprida arbetet till fler skolor i samband med läsåret 26/27.
- I samarbete med centrala elevhälsan erbjuder BIG en förebyggande utbildningsinsats för all personal i skolan "Bemöta hot och våld i skolan"
- Vi kommer under året att erbjuda skolledare en sammanställning av vilka olika våldsförebyggande material och verktyg som finns att tillgå för förskola och skola, och när så önskas, erbjuda stöd genom information om eller utbildning i dessa.
- BIG ingår i arbetsgruppen för "Shanazi hjältar Gävle". Syfte är att rekrytera och utbilda ungdomar som lever i hederskulturer och vill skapa en förändring. Deras uppgift blir att agera förebilder och föra en dialog med ungdomar och vuxna som lever i en hedersrelaterad kontext. Målet är att på så vis få till en attitydförändring.

TRYGGARE FRITIDSMILJÖ

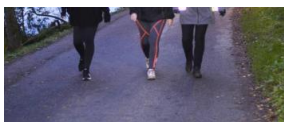
Idrottsrörelsen och övriga föreningslivet

- Vi kommer att erbjuda utbildning för ledare inom föreningslivet, bland annat för unga ledare som håller i lovaktiviteter för barn. Fokus i insatsen kommer att ligga på ledarskap och förhållningssätt som stärker friskfaktorerna kring barn och ungdomar.
- BIG erbjuder stöd till idrottsrörelsen och övriga föreningslivet i deras trygghetsarbete, genom specialanpassade utbildningar.

Samordning riskhelger

Vi samordnar arbetet vid de så kallade "riskhelgerna", i år riktar vi insatserna till grundskolans skolavslutning, Valborgsmässoafton och Gävle stadsfest. Medverkar gör polisen, socialtjänsten, vaktbolag, vuxenvandrargrupper och andra ideella krafter.

Vuxenvandrargrupper i stadsdelarna

Figur 10 föreställer tre personer som är ute och vuxenvandrar.

BIG kommer verka för att utöka antalet engagerade vuxna som kan vara ute och vuxenvandra i hela kommunen. Vi kommer att informera om vuxenvandring i olika sammanhang tex. föreningskvällar, stadsdelsnätverksträffar med ambition att få mer

samverkan mellan föreningsliv, företagarna, civilsamhället och myndigheter.

Vi kommer erbjuda utbildningsinsatser som är relevanta för vuxenvandrare.

Ungas egenorganisering

BIG kommer arbeta med ungas egenorganisering och inflytande samt deras deltagande i demokratiska processer. Engagemang stärker sammanhållningen mellan människor och bidrar till ökad tillit. Genom detta ökar vi ungas tillhörighet till samhället vilket leder till mindre benägenhet till riskbeteende.

Fritidsgårdarna

Vi kommer att samordna och delta i de kontinuerliga fritidsgårdsföreståndarträffarna med föreståndare för Gävles fritidsgårdar, dessa kommer arrangeras ca en gång per månad.

BIG erbjuder stöd till fritidsgårdarnas föreståndare och personal genom ett coachande förhållningssätt. BIG stödjer dem i visionsarbetet (som Livsmiljö tagit fram) där trygghetsarbete, våldsprevention (MVP fritid) och tillgänglighetsarbete bland annat ingår. Detta sker genom kontinuerliga möten med föreståndarna och utbildningsinsatser till personalgrupperna.

Medling vid brott

BIG kommer i samverkan med socialtjänstens förebyggande verksamhet arbeta för att antalet medlingar vid brott ska öka. Under året kommer en representant på BIG och en från fältgruppen arbeta som medlare i de ärenden som kommer till medlingsverksamheten.

Nätverksledare

Syftet med ett nätverksmöte är att ge stöd till en familj eller en utsatt ungdom kring frågor som de upplever problematiska. En nätverksledare tar emot förfrågningar, planerar förmöte, bjuder in till nätverksmöte och leder mötet. Till nätverksmötet bjuds både brukarens professionella och privata nätverk in. En representant i BIG:s arbetsgrupp arbetar som nätverksledare i socialtjänstens nätverkslag.

Utbildning riktad till socialtjänstens personal.

BIG kommer under året undersöka möjligheten att erbjuda vissa av våra utbildningar till personal inom socialtjänstens verksamhet för barn och unga.

Gävle den 2025-12-19

Anna-Karin Wågberg
Sperring,
Styrning och stöd Gävle,
ordförande

Pernilla Dalborg
Enheten för social hållbarhet
Styrning och stöd Gävle

Jens Gagge
Säkerhetsenheten
Styrning och stöd Gävle

Nanny Hörnqvist,
Gruppledare BIG

Marie Olsson
Elevhälsan
Utbildning Gävle

Anders Stenberg
kommunpolis
Polisen Gävle

Camilla Vallgren
Förebyggande enheten
Välfärd Gävle

Linda Williams Mattsson
Enheten Mötesplatser & unga
Livsmiljö Gävle

Tala om oron, fokus hur ha orossamtal vad är viktigt

